

Bilag 2

Aftale mellem regeringen (Venstre og Det Konservative Folkeparti) og Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti og Socialistisk Folkeparti om et nationalt testcenter for store vindmøller i Østerild som en del af en helhedsløsning for placering af testmøller frem mod 2020

Danmark skal have et nationalt testcenter for store vindmøller. For det første fordi vi skal fastholde og udbygge den danske førerposition inden for vindsektoren for at sikre arbejdspladser og indtjening. For det andet fordi vi skal have mere vindenergi i vores fælles bestræbelser på at gøre Danmark uafhængig af fossile brændsler. Der, hvor man tester møllerne, bliver også dér, hvor man udvikler dem og et langt stykke hen ad vejen producerer dem. Derfor skal Danmark have et nationalt testcenter, som giver både industrien og forskningsinstitutionerne de optimale muligheder for at være og blive i front. Testcenteret kan dermed være med til at sikre danske arbejdspladser inden for udvikling og produktion af vindmøller både for vindmøllevirksomheder og for rækken af underleverandører.

Det har været afgørende vigtigt, at der samtidig med etablering af testcenteret tilrettelægges en proces for en helhedsløsning, der omfatter de yderligere testmøller, der skal placeres indtil 2020, så placeringen af testmøller sker ud fra en samlet afvejning. Som led indgår i aftalen et arbejde med at undersøge muligheden for yderligere at reducere de gældende afstandskrav til store veje og jernbaner.

Regeringen, Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti og Socialistisk Folkeparti har indgået aftale om, at Danmark får et nationalt testcenter for store vindmøller, og at det bliver placeret i Østerild. Aftalen er et udtryk for en afvejning mellem nødvendigheden af at etablere et nationalt testcenter og den påvirkning, som et så stort anlægsprojekt har på omgivelserne, og er resultatet af partiernes bestræbelser på, at etablering af centeret kan blive så skånsomt for naturen og miljøet som muligt.

Placering af et nationalt testcenter i Østerild

Det har været afgørende vigtigt for aftaleparterne at sikre, at der er fundet den mest hensigtsmæssige placering af det nationale testcenter efter vægtning af alle de forskellige forhold, der gør sig gældende, og at de overordnede energi-, forsknings- og erhvervshensyn er blevet afbalanceret i forhold til miljø- og naturhensyn.

Aftaleparterne ønsker både at skabe det nødvendige fundament for Danmarks fortsatte førerposition i udviklingen af vindteknologi og grøn IQ og at sikre natur og miljø.

Derfor er der som supplement til projektet ved Østerild på foranledning af Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti og Socialistisk Folkeparti blevet foretaget yderligere undersøgelser af to områder – nemlig et område ved Kallesmærsk Hede, som kan præstere de optimale vindforhold for industrien, og et område ved Stauning, som Danmarks Naturfredningsforening har foreslået.

De yderligere undersøgelser har været yderst nyttige. Dels fordi de har gjort det muligt for partierne at foretage en afbalanceret vægtning af flere placeringer, dels fordi de har vist visse muligheder i forhold til det fremadrettede arbejde omkring placering af de yderligere testmøller frem mod 2020. Området ved Kallesmærsk Hede er ikke umiddelbart egnet til placering af et nationalt testcenter på grund af Forsvarets interesser, EF-fuglebeskyttelsesområder og de mange skovarealer. Området ved Stauning er ikke fundet egnet, fordi Ringkøbing-Skjerns borgmester ikke finder det nødvendige antal ekspropriationer acceptabelt, på grund af indvirkning på Stauning Lufthavn, og fordi en placering her vil påvirke ind i et EF-fuglebeskyttelsesområde. Ringkøbing-Skjern Kommune vil derfor

alene satse på, at der i området kan etableres testpladser, som industrien har behov for udover det nationale testcenter frem mod 2020.

Efter en samlet vægtning er aftaleparterne således enige om, at det mest hensigtsmæssige sted, der kan opfylde industriens og forskningsinstitutionernes krav til et nationalt testcenter samtidig med, at antallet af ekspropriationer holdes på et absolut minimum, er Østerild. Samtidig har partierne aftalt en lang række ændringer, som betyder en mere skånsom påvirkning af natur og miljø. Partierne har bl.a. på baggrund af målinger gennemført i området nedbragt omfanget af skovrydning til en tredjedel af det oprindelige worst-case. Aftaleparterne er endvidere opmærksomme den dynamik, som projektet rummer i og med, at testcenteret etableres over en årrække parallelt med udviklingen i nye teknologiske løsninger, hvilket kan muliggøre, at omfanget af skovrydningen reelt bliver endnu mindre.

Helhedsløsning for placering af testmøller frem mod 2020

Aftaleparterne er enige om, at etablering af et nationalt testcenter i Østerild skal ses som en del af en fremadrettet helhedsløsning for placering af testmøllepladser frem mod 2020.

Partierne har aftalt en konkret proces, hvorefter parterne drøfter

- antal møller,
- kriterier,
- proces og
- tidsplan, der skal føre til konkrete forslag inden årets udgang til videre handling for identificerede arealer med henblik på imødekommelse af vindmølleindustriens behov.

En tværministeriel arbejdsgruppe er i gang med at gennemgå mulighederne for at finde egnede arealer til opstilling af testmøller. I forbindelse hermed er alle landets kommuner blevet bedt om at melde områder ind, som kommunerne finder relevante i denne sammenhæng. Følgende 10 kommuner har meldt positivt tilbage i forbindelse med at finde yderligere testpladser frem mod 2020: Aalborg, Frederikshavn, Randers, Ringkøbing-Skjern, Ikast-Brande, Vesthimmerland, Esbjerg, Varde, Læsø og Tønder kommuner, heraf 8 med konkrete arealer, jf. bilag A med kortbilag.

Områderne ved Kallesmærsk og Stauning, som Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti og Socialistisk Folkeparti har foranlediget yderligere undersøgt, har vist muligheder for placering af flere testmøller.

Industrien har tilkendegivet, at der også er behov for pladser til 200 meter høje testmøller, hvilket vil skabe flere muligheder for placering.

Den tværministerielle arbejdsgruppe har i tæt samarbejde med KL, de kommuner som byder ind med arealer, Risø DTU og Vindmølleindustrien igangsat arbejdet for at søge at efterleve industriens behov for yderligere testpladser til op til 10 møller i perioden frem til 2020. Planlægningen for prototypemøllerne prioriteres, således at der er sket udpegning af konkrete arealer senest den 1. januar 2011, som kan indgå ind i den kommunale planlægning, mens pladser til serie-0-møller først skal være udpeget den 1. juni 2011, hvorefter også disse kan indgå i den kommunale planlægning.

Aftaleparterne har aftalt, at den videre proces sker i et samarbejde, som sikrer politisk balance og inddragelse af KL, Danmarks Naturfredningsforening, Risø DTU og Vindmølleindustrien i en helhedsløsning for testpladser frem mod 2020:

Inden sommer 2010

- Miljøministeriet fastlægger sammen med Risø DTU og Vindmølleindustrien de rent tekniske kriterier, dvs. arealbehovet (antallet af møller) og spørgsmålet om f.eks. vindhastighed, udstrækning af vindfelt og ruhed i terræn omkring testpladsen.

- Miljøministeriet undersøger de arealer, som er fundet under screeningen, i forhold til arealbehovet og de tekniske kriterier. Risø DTU og Vindmølleindustrien vurderer de vindmæssige forhold. Miljøministeriet udarbejder på den baggrund materiale til brug for drøftelse med forligsparterne.

Efter sommerferien 2010

- På baggrund af det udarbejdede materiale drøfter forligsparterne, hvilke arealer der ifølge lov om miljøvurdering af programmer og planer skal gennemgå en miljøvurdering, der belyser de overordnede natur- og miljøpåvirkninger, som testpladserne kan få på nationalt plan. Som et led i denne proces vil berørte kommuner, myndigheder og offentligheden blive inddraget.

Efteråret 2010

- Drøftelse med forligsparterne om resultat af miljøvurderingerne med henblik på afvejning af beskyttelsesinteresser (herunder landskabelige og rekreative hensyn) såvel som arealets nuværende anvendelse og vindmøller for de konkrete arealer samt en eventuel konkret besigtigelse.

Ultimo 2010

- Forligskredsen drøfter forslag til videre handling for de identificerede arealer, som kan imødekomme behovet, og beslutter den videre handling. Herefter iværksættes den videre kommunale planlægningsproces for de enkelte udpegede områder, herunder udarbejdelse af VVM-redegørelser, kommuneplantillæg og lokalplan for de enkelte arealer, der belyser helt konkrete forhold på lokalt plan.

Forligsparterne lægger til grund, at den efterfølgende planlægning skal følge de almindelige principper i den kommunale planlægning. Herudover kan kommunerne gennemføre planlægning for alle typer vindmøller efter normale regler.

Øvrige forhold omkring testcentret i Østerild

Maks loft over skovrydningen på 450 ha

Partierne bag aftalen lægger afgørende vægt på, at der ikke fældes mere skov end absolut nødvendigt og ønsker at sikre, at skovrydningen i forbindelse med etablering af testcenteret ikke bliver af det omfang, der oprindeligt er antaget som worst case – 1.500 ha – heller ikke på sigt. Partierne har derfor fået gennemført tekniske undersøgelser, der afklarer, hvilket omfang der er absolut nødvendigt i forhold til at kunne drive det nationale testcenter optimalt. Herved er skovrydningen reduceret til 6-800 ha. Desuden har vindmølleindustrien og Risø DTU medvirket til en justering af projektet, der bevirker, at kravene til skovrydning i forhold til de 2 sydligste møller er mindre. På den baggrund er partierne enedes om, at der i loven indsættes en bestemmelse, der lægger et loft over skovrydningen, så worst-case reduceres til en tredjedel. Partierne lægger vægt på, at skoven først ryddes i takt med, at møllernes højde kræver det. Efter bestemmelsen skal skovrydningen derfor begrænses til 450 ha. Der er dog mulighed for, at der på sigt – af hensyn til at sikre opfyldelse af de internationale standarder for vindmålinger – kan ryddes yderligere 100 ha, men det forudsætter en godkendelse fra forligskredsen. En eventuel yderligere rydning skal ses i lyset af den løbende skovdrift i området, hvor der bl.a. er planlagt etablering af lysåbne områder.

Yderligere erstatningsskov

Finansieringsmodel

Aftaleparterne lægger afgørende vægt på, at placeringen af det nationale testcenter i Østerild sker på mindst mulig bekostning af natur og miljø. Parterne har derfor aftalt, at der skal etableres erstatningsskov i større omfang, end der er forudsat i lovforslaget. I stedet for 1:1 har partierne besluttet, at der skal etableres erstatningsskov i gennemsnit i forholdet 1:1,6.

Partierne har aftalt en »trappemodel« for betaling fra testcenterets brugere til erstatningsskov, der skaber yderligere incitament til at holde skovrydningen på et minimum. Ved det 1. trin erstattes op til 150 ha skov med 150 pct. svarende til praksis. Ved det 2. trin erstattes de næste 150 ha med 160 pct., og ved det 3. trin erstattes fra 300 ha op til maks. 450 ha med 170 pct. Betalingen udgør 40.000 kr. pr. ha.

Hvis der af hensyn til at opfylde kriterierne for at gennemføre internationale vindmålinger bliver behov for at fælde yderligere 100 ha, kræver det godkendelse af forligskredsen. I så fald erstattes de sidste 100 ha med 200 pct.

Udmøntning

Det er afgørende for aftaleparterne, at erstatningsskoven etableres ud over den eksisterende indsats med at rejse skov i Danmark, hvor den langsigtede målsætning er at fordoble skovarealet.

Aftaleparterne lægger vægt på, at erstatningsskoven etableres på en måde, så de nye skove bliver til gavn for natur, friluftsliv, beskyttelse af drikkevand og grundvand samt sker inden for en tidshorisont på 5 år. Derfor vil indsatsen med at etablere erstatningsskov ske på følgende måde:

- Miljøministeriet foranstalter, at der rejses 100 ha bynær statslig skov i Thy, jf. bilag C.
- 1/3 af puljen til erstatningsskov, svarende til ca. 80 ha, etableres som bynær, offentlig skov målrettet beskyttelse af drikkevand i samarbejde med kommunale vandværker. Miljøministeriet gennemfører en informationskampagne herom.
- Den resterende 2/3 af puljen til erstatningsskov, svarende til ca. 480 ha, gennemføres som privat skovrejsning med tilskud, finansieret af betaling fra brugerne af testcenteret.

For at sikre at den private skovrejsning sker så målrettet som muligt, udover den eksisterende indsats, og inden for de næste 5 år, har partierne aftalt:

- 1) At bevillingen finansieret af betaling fra brugerne af testcenteret, oprettes på særskilt konto på finansloven.
- 2) At Skovrådet inddrages til at rådgive om etableringen af erstatningsskoven, herunder fastsætter en incitamentsstruktur, som kan være drivende for, hvor indsatsen prioriteres højest. Der kan målrettes en særlig struktur om følgende kriterier, hvor der ydes et forhøjet tilskud, finansieret af betaling fra brugerne af testcenteret, til:
 - a) Skovrejsning i nationalparker eller i tilknytning hertil, som binder naturområder sammen og skaber korridorer til gavn for flora og fauna.
 - b) Større projekter, f.eks. at de nye skove bliver over 20 ha eller ligger i tilknytning til eksisterende skov, samt er tilpasset det lokale landskab.
 - c) Projekter, hvor publikums brug fremmes. Det kan f.eks. være, at der etableres stiforløb, p-plads, eller at der tillades udvidet brug af skovene svarende til offentlige skove.
 - d) Skovrejsning i områder, hvor grundvand og drikkevand beskyttes.
- 3) At der stilles krav til at etablere nye skove af god kvalitet, herunder:
 - a) Krav til en tilplantnings- og forvaltningsplan.
 - b) Krav til plantetal, samt krav om at flere træarter blandes, så der opnås variation i naturindhold. Planter der løvtræ, er satsen højest.
 - c) Krav til at skovejeren plejer skoven forstmæssigt forsvarligt efterfølgende, hvilket ansøger skal dokumentere ved en eventuel kontrol.
- 4) At der gennemføres en særlig informationsindsats på baggrund af rådgivning fra Skovrådet.

Forligspartierne vil blive indkaldt til midtvejsstatus om fremdriften i etablering af erstatningsskoven. Derudover orienteres aftaleparterne løbende om udviklingen af erstatningsskoven.

Der vil blive afsøgt muligheder for at opnå medfinansiering fra EU, hvilket vil gøre det muligt at geare indsatsen med erstatningsskov yderligere.

EU

Miljøministeriet har gennemført undersøgelser af den eventuelle påvirkning, som etablering og drift af testcenteret måtte have på arter og naturtyper, der er beskyttet af habitat- og fuglebeskyttelsesdirektiverne, samt de nødvendige afværgeforanstaltninger.

Regeringen lægger vægt på, at EU's naturbeskyttelsesdirektiver overholdes. Miljøministeriet har sammenholdt de gennemførte vurderinger med de EU-retlige krav og vurderer, at et nationalt testcenter i Østerild ikke er i strid med EU-retten.

Miljøministeren bærer, som en del af regeringen, ansvaret for, at disse undersøgelser og afværgeforanstaltninger lever op til de EU-retlige forpligtigelser om konsekvensvurderinger m.v., herunder særligt forpligtelser i VVM-direktivet samt habitat- og fuglebeskyttelsesdirektiver.

For at tydeliggøre, at der ikke med lovforslaget er intention om at fravige det beskyttelsesniveau, der gælder efter de almindelige regler i bl.a. naturbeskyttelseslovens § 29 a, har partierne aftalt et ændringsforslag, så det fremgår helt tydeligt.

Naturbeskyttelse

Regeringen og Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti og Socialistisk Folkeparti lægger afgørende vægt på, at der tages størst mulige hensyn til naturen ved en skånsom etablering af det nationale testcenter, så negative påvirkninger af naturen undgås eller opvejes gennem udformning af projektet og målrettede afværgeforanstaltninger.

For at sikre at naturhensynene tilgodeses bedst muligt ved lovens udmøntning, har partierne aftalt, at der umiddelbart efter lovens vedtagelse og inden iværksættelse af anlægsaktiviteter udarbejdes en samlet implementeringsplan. Planen skal i detaljer beskrive krav til naturforholdene ved anlæg og drift af testcentret, herunder tilrettelæggelsen af skovrydningen og etablering af afværgeforanstaltninger for arter og naturtyper.

Formålet er at sikre en effektiv og målrettet implementering og formidling af de afværgeforanstaltninger, der er besluttet af hensyn til naturinteresser. Formålet er tillige at udarbejde en plan, der kan bidrage til på lang sigt at skabe det bedst mulige sammenhængende naturområde i projektområdet samt danne grundlag for en optimal fremtidig drift af de omkringliggende skove af hensyn til især flagermus og fugle.

Udkast til implementeringsplan drøftes med aftaleparterne med henblik på, at endelig plan foreligger senest den 1. oktober 2010. Implementeringsplanen udarbejdes i et samarbejde mellem Miljøministeriet ved Skov- og Naturstyrelsen og Danmarks Miljøundersøgelser.

Partierne lægger i den anledning også vægt på, at arealer, der eksproprieres, ikke automatisk videregives, før der er foretaget en vurdering af områdets eventuelle muligheder i forhold til områdets retablering.

Derudover lægger aftaleparterne vægt på, at det er sikret, at arealerne genetableres til naturformål i tilfælde af, at testcenteret nedlægges. Testcenterets brugere forpligtes til at anvende området til forskning og udvikling på testcenteret og skal dokumentere dette årligt.

Overvågning

Påvirkningen af fugle ved opstilling af vindmøller på op til 250 meter er ikke tidligere undersøgt. Med etableringen af et nationalt testcenter ved Østerild åbnes der derfor nye muligheder for at opnå

ny og supplerende viden om vindmøllers påvirkning af fugle. Desuden findes der begrænset viden om vindmøllers påvirkning af flagermus, og overvågning i forbindelse med etablering af testcenteret kan derfor også generere ny viden.

Derfor har partierne aftalt, at der i forbindelse med etablering af testcenteret i Østerild igangsættes et overvågningsprogram, der kan medvirke til, at Danmark bliver verdensførende ikke bare på forskning i vindenergi, men også på viden om vindmøllers påvirkning af naturen.

Tiltag med speciel fokus på lokalområdet i Thisted:

Anlæg af testcenteret vil ifølge Thisted Kommune have en understøttende effekt på Thisted Kommunes profil som »Klima-kommune«. Partierne har med henblik på at underbygge dette og har i øvrigt med kommunen generelt aftalt følgende:

Forskningssamarbejde mellem Aalborg Universitet og DTU Risø

Aftaleparterne er enige om, at miljøministeren retter henvendelse til Aalborg Universitet og DTU Risø for at afklare muligheden for et samarbejde om forskning i forbindelse med testcenteret. Herudover er der enighed om, at testcenterets brugere skal forpligtes til at indgå i forskningsprojekter med offentlige forskningsinstitutioner, som f.eks. bl.a. Aalborg Universitet.

Udbygning af Hanstholm Havn

Der er udarbejdet og vedtaget en meget ambitiøs udviklingsplan for Hanstholm Havn med stor fokus på vedvarende energi – der planlægges indbygget bølgeenergi i og opstillet 6-8 vindmøller – og arbejdet med realisering af 1. og 2. etape til ca. 725 mio. kr. er igangsat.

Hanstholm Havn vil søge om EU-støtte på op til 20 mio. kr. til forberedelse af en samlet udviklingsplan for havnen, og partierne har noteret sig, at Transportministeriet vil understøtte og fremme havnens arbejde med at formulere en ansøgning, som ministeriet kan fremsende til EU-Kommissionen

Klima- og Energiministeriet oplyser, at der i princippet vil kunne være mulighed for at støtte et sådant projekt gennem enten EUDP, de nye Green Lab-midler eller i form af driftsstøtte. Det fremsendte materiale er imidlertid meget sparsomt, og det er derfor vanskeligt at udtale sig særlig præcist om mulighederne, da en vurdering af disse muligheder vil basere sig på en grundig evaluering af teknologi, projektorganisering m.m.

Besøgscenter

I tilknytning til det nationale testcenter i Østerild etableres et besøgscenter, som skal informere om projektet og vindenergiens mange aspekter og herudover skal behandle emner som natur og miljø, herunder informere om projektets forløb med afværgeforanstaltninger m.m. Hensigten er at give besøgene et indblik i testanlægget, herunder dets formål og funktionalitet samt indblik i vedvarende energi generelt. Samtidig bør et besøgscenter levere information om området, dets flora og fauna samt overblik over øvrige anlæg for publikum; vandre- og cykelruter, udkigstårne m.v.

Vindmølleindustrien har tilbudt at finansiere besøgscenteret og i samarbejde med Thisted Kommune at drøfte den konkrete udformning.

Grøn Ordning

Partierne lægger vægt på, at Den Grønne Ordning efter VE-loven gælder i forbindelse med testcenteret i Østerild. Testcenteret kan rumme vindmøller med en samlet effekt på op til 140 MW, hvilket indebærer, at kommunen kan søge om tilskud på op til 12,3 mio. kr.

Dialog om indretning af området

Partierne lægger desuden vægt på, at det sammen med Thisted Kommune drøftes, hvordan området bedst muligt kan tilrettelægges for at give de bedste muligheder for oplevelser, friluftsliv og turisme.

Lysmarkering af vindmøller over 150 m

Af hensynet til møllernes omgivelser – både mennesker, dyr og fugle – har partierne besluttet, at der skal igangsættes en undersøgelse af mulighederne for en mindre markant lysmarkering på testmøller generelt over 150 m, herunder mulighederne for at overflødiggøre bardunerede målemaster, som udgør en risiko for fuglekollisioner. Undersøgelsen skal bl.a. beskrive kravene og baggrunden for de eksisterende krav til afmærkning af vindmøller, analysere eksisterende erfaringer med lys på møller over 150 m i Danmark og udlandet og vurdere alternative løsninger til markering af møller over 150 m. I arbejdet vil ud over den tværministerielle arbejdsgruppe deltage Statens Luftfartsvæsen, KL, Danmarks Naturfredningsforening, Risø DTU og Vindmølleindustrien. Der skal være fokus på både lys og master. Hvis undersøgelsen viser, at bardunerede målemaster kan overflødiggøres, skal en alternativ løsning gennemføres. De foreløbige resultater af arbejdsgruppens arbejde afreporteres i efteråret 2010 samtidig med den tværministerielle arbejdsgruppes endelige afreportering. Risø DTU er forpligtet til løbende at overvåge den teknologiske udvikling og afreportere løbende, således at den mest skånsomme teknologi til enhver tid anvendes, og med henblik på, at et alternativ til bardunerede målemaster indføres, så snart det bliver teknisk muligt.

Test af tilslutning af vindmølleparker til elnettet

På samme måde som etablering af et nationalt testcenter skaber rammerne for industriens og forskernes muligheder for at teste fremtidens møller, er det en væsentlig forudsætning for partierne, at der samtidig skabes rammerne for, at der kan etableres de nødvendige faciliteter til at teste vindmølleparkeres tilslutning til elnettet.

I forbindelse med planlægning og godkendelse af testcenteret er der skabt mulighed for, at der nu eller senere kan etableres en avanceret nettilslutningsfacilitet, som gør det muligt at afprøve møllerne under varierende netforhold, uden at dette påvirker det overordnede elnet. Det er forventningen, at behovet herfor vil stige i takt med, at en større del af elproduktionen kommer fra vindkraft, og vindmøllerne derfor i højere grad skal kunne medvirke til at opretholde et driftssikkert elnet.

Med Risø DTU som lead partner er der samlet et konsortium bestående af – udover Risø DTU – bl.a. Vestas, Siemens (vind), Suzlon, Gamesa, DONG Energy, Vattenfall, ABB og Siemens, som i fællesskab har indgivet en ansøgning om et forprojekt til EUDP-programmet. EUDP-bestyrelsen har valgt at give penge til forprojektet, der nu er igangsat og forventes afsluttet i begyndelsen af 2011. Disse selskaber har udtrykt interesse i at bruge testfaciliteten. EUDP-forprojektet har til formål at komme nærmere en teknisk/økonomisk vurdering af forskellige specifikke løsninger af en avanceret nettilslutningsfacilitet. Forprojektet skal afklare, hvad der er af muligheder, samt hvordan eventuelle brugerinteresser orienterer sig i forhold til stationære eller flytbare løsninger. Som udløber af forprojektet og drøftelserne af tekniske, økonomiske og organisatoriske muligheder, må det vurderes, hvordan et projekt kan realiseres, samt hvordan mulige finansieringsmodeller kan se ud.

Risø DTU har samtidig gennemført en serie interviews med de enkelte interessenter, som har bekræftet den kommercielle interesse i at kunne få adgang til en testfacilitet. Efter gennemførelsen af forprojektet forventes det, at netfaciliteten vil kunne etableres på 2 år og således stå klar i begyndelsen af 2013. Testcenteret er designet til 7 møller á 20 MW eller i alt 140 MW. Der planlægges derfor en nettilslutning til 150 kV-nettet.

Tilbud til borgere uden for 44 dB-støjzonen til sikring mod økonomisk tab ved ejendomssalg og mulighed for naboer for at sælge deres ejendom til staten

For at tilgodese de mennesker i området, som bor uden for 44 dB-støjzonen og hvis bolig derfor ikke skal eksproprieres, men som ønsker at sælge deres ejendom, lægger partierne bag aftalen særlig vægt på, at VE-lovens værditabsordning sikrer, at ejere af fast ejendom, der lider et værditab som følge af opstilling af vindmøllerne, kan få dækket tabet, når det er over 1 pct. af ejendommens værdi.

Parterne lægger i den forbindelse vægt på, at der dermed er taget højde for det maksimale værditab, som en ejer af en fast ejendom kan risikere at måtte lide, og at udbetalingen af værditab sker allerede ved opstillingen af den første mølle, selv om møllerne forventes at være mindre end 250 m frem til omkring år 2015.

I tilknytning hertil har partierne aftalt en ordning, hvorefter naboer i en radius af 1,5 km fra den enkelte vindmølles placering har mulighed for at sælge deres ejendom til staten på linje med den ordning, som blev anvendt ved Metroen, jf. bilag B.

Afstand til overordnede veje og jernbaner

Forligspartierne bag energiaftalen satte i 2009 fokus på en række emner vedrørende planlægning for vindmøller. Et af emnerne var det gældende krav om, at vindmøller ikke placeres nærmere overordnede veje end fire gange møllens totalhøjde bl.a. af hensyn til trafiksikkerhed.

Aftaleparterne ønsker at reducere afstandskravet for vindmøller til overordnede veje og jernbaner. Regeringen, Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti og Socialistisk Folkeparti har derfor aftalt, at Transportministeriet, Klima- og Energiministeriet og Miljøministeriet nedsætter en arbejdsgruppe, der ser på muligheden for at reducere afstandskravet yderligere både for så vidt angår afstandskravet på 1,7 gange møllernes totalhøjde og reglen om minimum 250 meter fra offentlig vej, idet der som en del af arbejdet vil indgå undersøgelse af forholdene i udvalgte andre lande og den seneste ekspertviden på området. Arbejdsgruppen afrapporterer med en indstilling til partierne bag aftalen senest ultimo 2010.

Ikrafttræden

Loven forventes at blive vedtaget den 4. juni 2010.

Under henvisning til partiernes aftale om udarbejdelse af en implementeringsplan, jf. ovenfor, er partierne enige om, at lovforslagets ikrafttræden fastsættes til den 1. oktober 2010. Herved gives mulighed for, at implementeringsplanen kan sikre åbenhed, gennemsigtighed og lokal forankring om gennemførelse af projektet.

Finansiering af aftalen

Der henvises til bilag C.

Proces for helhedsplanen for testvindmøller frem mod år 2020

Aftaleparterne ønsker at bevare Danmarks førerposition på verdensplan, når det gælder udvikling og produktion af vindmøller. Det er et mål, at Danmark på sigt skal blive uafhængig af fossile brændsler, og i stedet skal energiforsyningen leveres af vedvarende energikilder, herunder vindmøller.

Begge mål kan man kun opnå, hvis vindmølleindustrien kan udvikle stadig mere effektive og pålidelige vindmøller. Det kommende testcenter ved Østerild og det eksisterende testcenter i Høvsøre dækker ikke industriens behov for test af vindmøller. Industrien har udtrykt behov for i alt ca. 20 pladser fordelt på den eksisterende prøvestation Høvsøre (5 pladser), et nyt nationalt testcenter i Østerild (7 pladser) og 8-10 testmøllepladser. Regeringen har derfor nedsat en tværministeriel arbejdsgruppe, som arbejder med placering af testvindmøller frem mod år 2020.

Aftaleparterne omkring Østerild inddrages i denne proces. Aftaleparterne har aftalt, at den videre proces sker i et samarbejde, som sikrer politisk balance og inddragelse af KL, Danmarks Naturfredningsforening, Risø DTU og Vindmølleindustrien i en helhedsløsning for testpladser frem mod 2020.

1) Opgaven

- Undersøge arealbehovet og opstille tekniske kriterier for henholdsvis pladser til prototypevindmøller og serie-0-vindmøller i samarbejde med Risø DTU og Vindmølleindustrien
- Undersøge, hvorvidt der er konkrete placeringer, som opfylder kriterierne for arealet og dermed kan indgå i det videre arbejde
- Vurdere de identificerede arealer; forholdet mellem beskyttelsesinteresser (herunder EU-beskyttelsesområde, fredskov, fredning, fortidsminder, beskyttet natur mv.) såvel som arealets nuværende anvendelse og vindmøller for de konkrete arealer samt en eventuel konkret besigtigelse.
- Fremsætte forslag til den videre kommunale planlægning for de eventuelle identificerede arealer, som kan imødekomme behovet.

2) Arealerne

Arbejdsgruppen har en foreløbig bruttoliste med 68 større arealer bestående af:

- Forslag fra landets kommuner (17 arealer).
- Vindmølleindustrien (2 arealer).
- Ministeriernes screening for henholdsvis store og mindre lokaliteter (41 arealer).
- det tværministerielle udvalgs forslag til placering af Serie-0-møller fra 2001 (8 arealer).

I alt har følgende 10 kommuner meldt positivt tilbage:

Aalborg, Frederikshavn, Randers, Ringkøbing-Skjern, Ikast-Brandø, Vesthimmerland, Esbjerg, Varde, Læsø og Tønder kommuner, heraf 8 med konkrete arealer, jf. vedlagte kortbilag.

Herudover foretages en supplerende screening af mindre arealer med plads til kun 2 møller samt med en højde på op til 200 meter. Resultatet heraf foreligger endnu ikke, men forventes at bringe flere potentielle arealer i spil og dermed øge sandsynligheden for at kunne efterleve behovet for op mod 10 testpladser.

3) Vurdering af arealerne

Samtlige arealer skal kunne opfylde en række kriterier:

- En middelvind på minimum 8 m/s for prototypevindmøller og 7,5 m/s for Serie-0-møller
- Plads til minimum 2 vindmøller på op til 250 meter og krav om vindretning for prototypemøllerne.
- En afstand til nærmeste bolig på fire gange møllens højde, dvs. 1.000 meter for vindmøller med totalhøjde på 250 meter.
- Beliggenhed uden for EF-Fuglebeskyttelsesområder.

Det må konstateres, at trods de opstillede kriterier, lever en række af de indmeldte arealer ikke op til dem.

Arbejdsgruppen er pt. i dialog med Risø DTU og Vindmølleindustrien om fastlæggelse af det forventede behov for prototypemøller samt fastlæggelse af yderligere tekniske kriterier for arealerne. Det handler f.eks. om adgangsforhold, vindhastighed, udstrækning af vindfelt og ruhed i terræn omkring testpladsen – for prototypemøller gælder samme kriterier som for det nationale testcenter ved Østerild.

Når kriterierne er fastlagt endeligt, skal arealerne gennemgås enkeltvis, beskrives og vurderes af arbejdsgruppen i forhold til, om de vil være egnede til opstilling af testmøller. Arealerne gennemgås i forhold til følgende kriterier:

- Arealets størrelse.
- Vindhastighed.
- EF-fuglebeskyttelsesområde.
- Ramsarområde.
- Habitatområde.
- Fredskov.
- Fredning.
- Fortidsminder.
- Natur- og vildtreservat.
- Strandbeskyttelse/klitfredning.
- § 3-område.

Der stilles mange krav til karakteren af de enkelte arealer, og det må allerede nu forventes, at de fleste af arealerne ikke vil leve op til kriterierne.

Da det er vanskeligt at finde arealer, der kan anses for egnede til placering af prototypevindmøller, har arbejdsgruppen besluttet at prioritere arbejdet med placering af prototypevindmøller først.

4) Miljøvurdering

I sensommeren 2010 forventes en status for, hvilke arealer som skal indgå i den videre proces. På baggrund af oplysningerne om hvert enkelt areal gennemføres en miljøvurdering af den samlede plan på nationalt niveau ifølge lov om miljøvurdering af programmer og planer. Hensigten med miljøvurderingen er at belyse de overordnede natur- og miljømæssige påvirkninger, testpladserne kan få på nationalt plan. Af overordnede parametre kan eksempelvis nævnes forholdet til fredskov, fredede arealer, Natura 2000-områder m.m. Først herefter kan der gennemføres en detaljeret planlægning – herunder en VVM-redegørelse, kommuneplantillæg samt lokalplan for de enkelte arealer, der belyser helt konkrete forhold på lokalt plan. Som led i miljøvurderingsprocessen vil berørte kommuner, myndigheder og offentligheden blive inddraget. Kommunen vil særskilt blive bedt om en foreløbig vurdering af området, herunder vurdering af om det vil være i overensstemmelse med kommunens øvrige planlægning at planlægge for vindmøller i området.

Det er hensigten, at der inden udgangen af 2010 er etableret et overblik over mulige testmølleplaceringer og en plan for opfølgningen af de eventuelt identificerede arealer med angivelse af den videre kommunale planlægningsproces, herunder inddragelse af de berørte kommuner, KL, Miljøministeriets miljøcentre, Risø DTU og Vindmølleindustrien.

5) Tidsplan

På grund af krav i lov om miljøvurdering af planer og programmer er det således ikke muligt for miljøministeren og aftaleparterne at fastlægge arealerne forud for miljøvurderingen, men ministeren vil foreslå, at forligskredsen bag loven af etableringen af det nationale testcenter i Østerild i september 2010 vil kunne indgå i drøftelserne om, hvilke arealer som på det tidspunkt vil indgå i miljøvurderingen.

Det foreslås, at forligskredsen inddrages i processen på følgende tidspunkter:

Inden sommer 2010

- Miljøministeriet fastlægger sammen med Risø DTU og Vindmølleindustrien de rent tekniske kriterier, dvs. arealbehovet (antallet af møller) og spørgsmålet om f.eks. vindhastighed, udstrækning af vindfelt og ruhed i terræn omkring testpladsen.
- Miljøministeriet undersøger de arealer, som er fundet under screeningen, i forhold til arealbehovet og de tekniske kriterier. Risø DTU og Vindmølleindustrien vurderer de vindmæssige forhold. Miljøministeriet udarbejder på den baggrund materiale til brug for drøftelse med forligsparterne.

Efter sommerferien 2010

- På baggrund af det udarbejdede materiale drøfter forligsparterne, hvilke arealer, der ifølge lov om miljøvurdering af programmer og planer skal gennemgå en miljøvurdering, der belyser de overordnede natur- og miljøpåvirkninger, som testpladserne kan få på nationalt plan. Som et led i denne proces vil berørte kommuner, myndigheder og offentligheden blive inddraget.

Efteråret 2010

- Drøftelse med forligsparterne om resultat af miljøvurderingerne med henblik på afvejning af beskyttelsesinteresser (herunder landskabelige og rekreative hensyn) såvel som arealets nuværende anvendelse og vindmøller for de konkrete arealer samt en eventuel konkret besigtigelse.

Ultimo 2010

- Forligskredsen drøfter forslag til videre handling for de identificerede arealer, som kan imødekomme behovet, og beslutter den videre handling. Herefter iværksættes den videre kommunale planlægningsproces for de enkelte udpegede områder, herunder udarbejdelse af VVM-redegørelser, kommuneplantillæg og lokalplan for de enkelte arealer, der belyser helt konkrete forhold på lokalt plan.

Forligsparterne lægger til grund, at den efterfølgende planlægning skal følge de almindelige principper i den kommunale planlægning. Herudover kan kommunerne gennemføre planlægning for alle typer vindmøller efter normale regler.

Proces for placering af Serie-0-vindmøller.

Sideløbende hermed forbereder arbejdsgruppen placeringen af Serie-0-vindmøllerne.

En række af de arealer, som indgår i bruttolisten, opfylder ikke kravene til placering af prototype-vindmøller. Arealer, som ikke findes egnede til prototypemøller, kan imidlertid vise sig egnede til Serie-0-møller, hvor der som udgangspunkt stilles krav om en vindhastighed på mindst 7,5 m/s.

Areaerne skal beskrives og vurderes på samme måde, som beskrevet ovenfor, herunder gennemgå en vurdering i forhold til miljøvurderingsloven. Tidsmæssigt forventes placeringen af Serie-0-vindmøllerne at foreligge den 1. juni 2011.

Det drøftes i efteråret 2010, hvordan forligskredsen inddrages i arbejdet med placering af Serie-0-vindmøllerne.

Oversigtskort - 17 potentielle arealer til testvindmøller frem mod 2020: Input fra kommuner

By- og Landskabsstyrelsen, 26.05.2010

Bilag B

Østerild: Notat om statens overtagelse af fast ejendom ved ekspropriation og ved køb

Ekspropriation som følge af værditab

Efter lovforslagets § 15 kan staten ekspropriere fast ejendom inden for vindfeltet og test- og måleområdet, når det er nødvendigt for etablering og drift af testcenteret. Ekspropriation er et tvangsmæssigt indgreb i ejendomsretten, og kan efter grundloven kun ske, når der er særlig hjemmel her-til.

Ekspropriation kan ske i form af erhvervelse af den fulde ejendomsret til hele eller dele af en ejendom, og det kan ske ved tinglysning af servitutter om konkrete rådighedsbegrænsninger om f.eks. skovrydning og testcenterets adgang til at udføre målinger på privat ejendom.

Ekspropriation, hvor ejer af en ejendom pålægges at afstå ejendomsretten, anvendes, når det er nødvendigt råde over en ejendom i forbindelse med etablering af et anlæg, f.eks. et vejanlæg.

Ekspropriation anvendes ikke, hvis en ejer ønsker at sælge, fordi en ejendom risikerer at falde i værdi som følge af et anlæg. Tab kompenseres ved erstatning, hvis erstatningsbetingelser er opfyldt.

Når der er tale om vindmøller, gælder den særlige ordning, at tab kompenseres efter den særlige værditabsordning, som kun gælder for vindmøller.

Ekspropriation bruges kun, når der er tale om et tvangsmæssigt indgreb, og ikke når der er tale om, at en ejer som følge af etablering af – i dette tilfælde testcenteret – ikke længere ønsker at eje ejendommen.

Overtagelsespligt for staten

I forbindelse med anlægget af Metroens 3. etape blev indført den særlige ordning, hvorefter Transportministeriet fik Finansudvalgets tilslutning til, at Østamagerbaneselskabet kunne tilbyde at overtage boliger i 1. række fra den kommende bane med henblik på efterfølgende videresalg, fordi boligejere m.v. havde en frygt for, at anlægget af Metroen ville forringe værdien af deres ejendom. Ordningen fremgår af aktstykke 135 af 8. maj 2002 og aktstykke nr. 78 af 16. januar 2003.

Det var således boliger i 1. række, der blev betragtet som særligt berørt og udsat for værditab, der blev omfattet af denne særlige ordning.

Hvis en tilsvarende ordning skal gælde for ejere af fast ejendom i Østerild, skal der ske en tilsvarende afgrænsning af ejendomme, der kan betragtes som særligt berørt af projektet.

For at tilgodese de mennesker i området, som bor uden for 44 db støjzonen, og derfor ikke skal eksproprieres, men som ønsker at sælge deres ejendom, lægger parterne bag aftalen særlig vægt på, at VE-lovens værditabsordning sikrer, at ejere af fast ejendom, der lider et værditab som følge af opstilling af vindmøllerne, kan få dækket tabet, når det er over 1 pct. af ejendommens værdi.

Parterne lægger i den forbindelse vægt på, at der dermed er taget højde for det maksimale værditab, som en ejer af en fast ejendom kan risikere at måtte lide, og at udbetalingen af værditab sker allerede ved opstillingen af den første mølle, selv om møllerne forventes at være mindre end 250 m frem til omkring år 2015.

I tilknytning hertil gives naboer i en radius af 1,5 km fra den enkelte mølleplads mulighed for at sælge deres ejendom til staten. Ordningen omfatter alene ejendomme, hvor beboelsen ligger inden for grænsen på 1,5 km.

Ordningen omfatter ikke ejendomme, hvor der træffes beslutning om ekspropriation af ejendomsretten til en hel ejendom, herunder særligt de 5 ejendomme, der ligger inden for 44 db støjzonen. Ordningen omfatter som udgangspunkt heller ikke de 4 ejendomme, der har jord i testområdet, og hvor det kan komme på tale at ekspropriere disse arealer.

Ud over førnævnte ejendomme i 44 db zonen, der eksproprieres, er der 8 ejendomme, som ligger inden for 1,5 km zonen, hvor overtagelse kunne komme på tale. Hvis der ikke foretages fuldstændig ekspropriation af ovennævnte 4 ejendomme, kan det komme på tale at tilbyde 2 af dem overtagelse, da beboelsen på disse ligger inden for 1,5 km zonen.

Ved ordningen afgrænses muligheden for at anmode om miljøministerens køb til den geografiske afstand, som inden for værditabsordningen er gebyrfri, idet 1,5 km er 6 gange møllens højde.

Anmodning om overtagelse forudsætter, at ejeren har søgt om værditabsersatning inden for fristerne i VE-loven. Anmodningen skal indgives inden 4 uger efter, at taksationsmyndigheden har taget stilling til kravet om værditabsbetaling. Miljøministeren kan dispensere fra fristen, hvis der foreligger særlige forhold, herunder hvis ejendommen har været forsøgt eksproprieret til fuldstændig afståelse, og dette må opgives.

Salgsprisen udgør den seneste offentlige vurdering, fratrukket eventuel værditabsbetaling. Der tages udgangspunkt i fremgangsmåden ved Metroens 3. etape.

Der gennemføres det nødvendige aktstykke for at sikre finansieringen af ordningen, svarende til ordningen ved Metroens 3. etape.

På de nævnte vilkår påtager staten sig risikoen.

Bilag C

Finansiering af aftalen

Tabel 1. Skøn over brugerfinansierede udgifter til anlæg og drift af teststation

Mio. kr.	Samlede udgifter	Udgift pr. standplads
Samlede udgifter til anlæg m.v.	167,5	24,2
<i>Heraf:</i>		
<i>Anlæg af testcenter</i>	73,1	
<i>Ekstern rådgivning/projektstyring</i>	7,1	
<i>Ekspropriation</i>	28,1	
<i>Skovrydning m.v. (i tilfælde af 450 ha skovfældning)</i>	19,4	
<i>Erstatningsskov (i tilfælde af 450 ha skovfældning)</i>	28,8	
<i>Afværgeforanstaltninger</i>	5,1	
<i>Kammeradvokat</i>	0,9	
<i>Overvågning</i>	5,0	
<i>Pris for jordareal ved salg</i>		0,3
Årlige driftsudgifter i alt	4,3	0,6
<i>Heraf:</i>		
<i>Årlige udgifter til drift af testcenteret</i>	3,5	
<i>Årlig betaling til pleje af arealer</i>	0,3	
<i>Årlig betaling af leje beregnet ved tab af skovdriftsindtægt</i>	0,5	

Note: Det bemærkes, at der for en række udgiftsposter er tale om skøn, som korrigeres når de endelige udgifter er kendt. Endvidere afhænger udgifterne til skovrydning og erstatningsskov af det endelige omfang af skovfældning. Udgifterne svarer til en pris/plads/år på 2,2 mio. kr. ved en diskonteringsrente på 5 pct., hvilket kan sammenholdes med industriens første ønske om en salgspris svarende til en pris/plads/år på 2,0 mio. kr.

Ved en skovfældning på 550 ha er udgiften til erstatningsskov 36,8 mio. kr. Prisen for skovfældning m.v. vil stige til ca. 23,0 mio. kr., hvis der skal fældes op til 550 ha.

Fordeling af betalingen og varighed

Udgifterne fordeles på de enkelte standpladser uafhængigt af, om der er tale om ejerskab eller leje. Der betales således fra start omkring 24 mio. kr. for at råde over en standplads. Hertil kommer betaling for de løbende driftsudgifter. Udgangspunktet er, at staten efter 30 år kan bede producenterne forlade pladserne uden betaling. Endvidere får staten mulighed for at tilbagekøbe pladserne fra og med det 20. år.

Etablering af ca. 100 ha bynær statslig skov i lokalområdet

Ud over de nævnte udgifter betaler staten merudgiften ved at etablere ca. 100 ha bynær statslig skov i lokalområdet i forhold til at etablere 100 ha som privat skov. Der afsættes i alt op til 21 mio. kr. hertil. Udgiften finansieres ved 10 mio. kr. fra Økonomi- og Erhvervsministeriet samt salg af overflødige boliger på Miljøministeriets område, ved Skov- og Naturstyrelsen.